

Variació consonàntica en el mot *padrastrre* (ALDC, III, 505. El *padrastrre*)

L'únic nom normatiu per a designar el 'marit d'una dona respecte dels fills que aquesta té d'un matrimoni anterior' és *padrastrre* (< llat. PATRASTRRE[M]; var. *padraastro* 93, 104), documentat des del s. XIII i viu sobretot en cat. central; la var. alg. *parrastre* 85 (i la dissimilada *parraste* 85) és resultat del tractament del grup *-dr-* > [r] (com *perra* < *pedra* < llat. PETRA). La dissimilació de batejants ha generat: 1) *padastre* (var. *padastro* 91, 186, *pare padastre* 70; com a *fradri* > *fadrí*, *propi* > *propi*), testificada des del s. XIV, molt estesa pel balear, val. i part del Principat; 2) *padraste* (var. *padraastro* 87, 94, 100). La relació amb *pare* ha provocat *parastre* 14, 106, que, tot i d'aparició precària, no és "arbitrari del tot", com afirmava Coromines, creient que era obsessió de

"descastellanitzadors a ultrança" (C. Ros, A. Careta). *Pairastre* (var. *pairastro* 90, 93, 103, 108; *paidastre* 121, encreuament amb *padastre*; *pariastre* 118, forma metatitzada) presenta el tractament de *-TR-* > [jr], que és "autòcton en gran part del cat. nord-occidental" (DECat) però que en ross. deu ser d'influència occitana. *Mairastre* és una extensió del femení *mairastra* i en les localitats nord-occidentals es fa la distinció de gènere per la terminació (*mairastre* [m.]/*mairastra* [f.]; *mairaastro*/*mairastra* 90); igualment passa amb *madastre* [m.]/*madastra* [f.] 117. Com a resposta secundària, *segon pare* 176 té caràcter eufemístic, com el té l'ús vocatiu de *oncle* i *tio* en l'àmbit familiar, quan el fillastre s'adreça al padrastrre (veg. mapa 295).

